

13 Μαΐου 2016

«Η Ελληνική Κοινότητα της Οδησού, 250 Χρόνια Εθνικής Ανάτασης» (Κατερίνα Χουζούρη)

/ [Πεμπτούσια](#)

Η Ελληνοαμερικανική Ένωση και το Hellenic American College, σε συνεργασία με το Σωματείο Ελληνικές Ρίζες, παρουσιάζουν εκδήλωση αφιερωμένη στην Ελληνική Κοινότητα της Οδησού, η οποία θα πραγματοποιηθεί την Παρασκευή 20 Μαΐου, στις 19:00μ.μ. στο Θέατρο της Ελληνοαμερικανικής Ένωσης (Μασσαλίας 22, Κολωνάκι).

Υδραίοκο Μπρίκι στη Μαύρη Θάλασσα, αρχές 19ου αιώνα

Κεντρικοί ομιλητές της εκδήλωσης είναι η Δρ. Τζελίνα Χαρλαύτη, Καθηγήτρια Ναυτιλιακής Ιστορίας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, η Δρ. Ναταλία Μπάσενκο-Κόρμαλη, Καθηγήτρια της Ελληνικής Γλώσσας στο Πανεπιστήμιο της Μαριούπολης και η κ. Άννα Συντορένκο υποψήφια Δρ. Ιστορίας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Την εκδήλωση

συντονίζει ο Δρ. Νικήτας Σίμος, Μέλος ΔΣ του Σωματείου «Ελληνικές Ρίζες». Επίτιμος προσκεκλημένος είναι ο Πρέσβης της Ουκρανίας στην Ελλάδα Dr. Volodymyr Shkurov, ο οποίος και θα ανοίξει την εκδήλωση.

Η Δρ Τζελίνα Χαρλαύτη θα μιλήσει για τα επιχειρηματικά δίκτυα των Ελλήνων με κέντρο την Οδησό κατά τον 19^ο αιώνα, η Δρ. Ναταλία Μπάσενκο-Κόρμαλη θα αναφερθεί στο έργο της παιδαγωγού Καλλιρόης Σιγανού-Παρρεν στην Οδησό και η κ. Άννα Συντορένκο στον πλούτο των ουκρανικών ιστορικών αρχείων. Μια σύντομη εισαγωγή στην ιστορία της πόλης θα κάνει ο Δρ. Νικήτας Σίμος.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η σύσφιξη των ουκρανο-ελληνο-ρωσικών επιστημονικών ανταλλαγών και τα νέα ερευνητικά προγράμματα, έχουν δώσει νέα ώθηση στη συγγραφή της ιστορίας των Ελλήνων στην πόλη, που -όπως είναι γνωστό- έθεσαν την σφραγίδα τους στη δημιουργία του ελληνικού κράτους, μέσω της Φιλικής Εταιρείας. Επίσης, η Οδησός αποτέλεσε τη βάση Ελλήνων μεγαλεμπόρων, ασφαλιστών και εφοπλιστών, οι οποίοι υποστήριξαν την ελληνική παιδεία στη χώρα που τους φιλοξενούσε, χωρίς όμως να ξεχάσουν την πατρίδα τους, την Ελλάδα, την οποία ευεργέτησαν ποικιλοτρόπως.

Βλάσης Αγτζίδης,

Ο Δρ Ιστορίας και Συγγραφέας Βλάσης Αγτζίδης, γράφει στο blog του (<https://kars1918.wordpress.com/2014/03/01/greeks-of-ukraine-and-crimea/>) για τους Έλληνες της Νότιας Ουκρανίας:

«Στη Νότια Ουκρανία, στην περιοχή της Αζοφικής θάλασσας, στην Κριμαία, στην Οδησσό κ.α., με βάση την τελευταία σοβιετική απογραφή του 1989, ζουν 104.091 Έλληνες. Οι ίδιοι ισχυρίζονται ότι ο πραγματικός τους αριθμός είναι διπλάσιος, εφ' όσον δεκάδες χιλιάδες Έλληνες αναγκάστηκαν την περίοδο των σταλινικών διωγμών να δηλώσουν ότι τάχα είναι Ρώσοι ή Ουκρανοί.

Η επιρροή των Ουκρανών από τους Έλληνες, φαίνεται να είναι μεγάλη. Η Aimee Dostojewski, η κόρη του διάσημου συγγραφέα, έγραψε σχετικά: «Όλα είναι ποίηση στην Ουκρανία. Οι στολές των χωρικών, τα τραγούδια τους, οι χοροί τους, ιδιαίτερα το θέατρο... Ανέκαθεν η Ουκρανία, είχε στενές σχέσεις με τις ελληνικές αποικίες στις όχθες της Μαύρης Θάλασσας. Το ελληνικό αίμα ρέει στις φλέβες των Ουκρανών, φαίνεται στα όμορφα ηλιοκαμένα πρόσωπα, στις χαριτωμένες κινήσεις τους. Δεν αποκλείεται το ουκρανικό θέατρο να είναι μια μακρινή ηχώ εκείνου του αρχαίου ελληνικού θεάτρου, που τόσο αγαπήθηκε από τους ελληνικούς λαούς».

Η σύγχρονη όμως ελληνική παρουσία στην Ουκρανία αρχίζει με την εγκατάσταση των Ελλήνων στη Μαριούπολη.

Οι Έλληνες εγκαταστάθηκαν στην περιοχή της Μαριούπολης το 1775 μ.Χ., όταν η Αικατερίνη η Μεγάλη παραχώρησε την περιοχή αυτή στους 30.000 Έλληνες, οι οποίοι έφυγαν από την ταταροκρατούμενη Κριμαία. Ο ελληνικός πληθυσμός διαμορφώθηκε οριστικά, με την εγκατάσταση χιλιάδων Ποντίων κατά τα έτη 1828-1856.

Από το 1810 έως το 1873 η Μαριούπολη με τα γύρω ελληνικά χωριά αποτελούσε «ελληνική διοικητική περιοχή» (όκρουγκ). Σε αυτήν λειτούργησε ελληνική δικαιοσύνη, με διοικητικές, αστυνομικές και νομικές αρμοδιότητες. Ιδρύθηκαν νέα ελληνικά χωριά και κυκλοφόρησαν ελληνικές εκδόσεις. Μέχρι το 1859, στην ελληνική περιοχή της Μαριούπολης δεν επιτρεπόταν εγκατάσταση ατόμων άλλης εθνικότητας.

Το 1809-1812 οι Έλληνες της Οδησσού δημιούργησαν την «Ελληνική Λεγεώνα», η οποία κατά τον Κριμαϊκό πόλεμο ενώθηκε με τα «Ελληνικά Τάγματα» της Κριμαίας, γράφοντας σελίδες δόξας στα πεδία των μαχών.

Κατά τη διάρκεια 1917-1921, την περίοδο του εμφυλίου πολέμου, οι Έλληνες

βρέθηκαν στο μέσον των συγκρούσεων. Στην περιοχή της Μαριούπολης έδρασε το αναρχικό αγροτικό κίνημα του Μαχνό, το οποίο πνίγηκε στο αίμα από το στρατό του Τρότσκι.

Αργότερα, στο Μεσοπόλεμο, αναπτύχθηκε πολύ ο ελληνικός πολιτισμός. Η ελληνική διανόηση της Μαριούπολης όμως έπεσε θύμα των σταλινικών εκκαθαρίσεων του 1937-1938, με την αιτιολογία ότι «...αγωνίζονταν για τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και τη δημιουργία Ελληνικής Δημοκρατίας».

Αποτέλεσμα της άγριας καταπίεσης του ελληνικού πληθυσμού, ήταν η αναγκαστική δήλωση πολλών Ελλήνων ότι ανήκουν στη ρωσική ή στην ουκρανική εθνότητα. Κατά συνέπεια, ο αριθμός των πραγματικών Ελλήνων της Ουκρανίας, είναι πολύ μεγαλύτερος από 104.091 άτομα.

Σημαντική είναι επίσης η ελληνική παρουσία στην Κριμαία, απ' όπου το 1944 οι σταλινικές αρχές εκτόπισαν περί τους 25.000 Έλληνες στο Ουζμπεκιστάν. Το 1990, στην ιστορική χερσόνησο κατοικούσαν 4.500 Έλληνες, ενώ εκατοντάδες ελληνικές οικογένειες είχαν πάρει το δρόμο της επιστροφής στην Κριμαία, από την εξορία της Κεντρικής Ασίας».

Κατερίνα Χουζούρη